

TERMÉSZET-GYÓGYÁSZ.

Az észszerű élet- és gyógy mód közlönye.

Népszerű utasítások az emberi testnek valódi és természetes ápolásáról, egészséges és beteg állapotában.

Isten segélyével az emberiség javára.

Virad — haladjunk! (Gr. Széchenyi I.)

1874.	Megjelenik havonként kétszer, 1- és 15-én, negyedrétek alakban; ára egész évre 4 fr.	Nyiregyházán,
9. szám.	Többek közreműködésével szerkeszti: Ungerleider Jónás, hasonszenvi orvos.	nov. 1.

Tartalom: Kérem a magyar országgyűléshez. — Ajánlat (votivum).
— A kényszer-himlőoltás kérdéséhez. — Szellemi s testi satnyulás. VI. A himlőoltás. — Egy himlőoltó főorvos elítéltetése. — Észrevételek.

Mélyen tisztelt törvényhozó-testület!

Az alkotmányos szabadságnak törvényes elismerése folytán Magyarországon a polgárok egyéni biztonságára szilárd alapra fektetettvén, minden igazságtalan kényszerrendszabályzatnak és az ilyes erő- és durva hatalom, az előítéletek és balvélemények helyébe az üdvös törvények előtti tiszteletnek kell lépnie.

Mindennek dacára azonban még mindeddig törvényileg fennáll egy oly kényszerszabályzat, mely nem csak hogy az előrehaladt természettudományok által igazolva nincs, hanem még rendkívül káros következményű az egyesek egészségére épenugy, mint az állam jobblétére.

Ezen kényszer-rendszabályzat a „beoltási kényszer”. A természet törvényeivel homlokegyenest ellenkező tudományi tévedés és egy eltűnt zsarnokszellemű kornak szüleménye e furcsa gyógyművelet, mely oly anyagokat választ gyógyítása eszközlésül, melyeket a természet betegségek eltávolítása végett a bőr felszínére kihajt, és ez károsabbnak bizonyult be mint más veszedelmes betegség, miután a beoltás, tehénhimlő-nyirkot közöl a vérrel, azaz az emberi testben a kihajtandó betegségi anyagokat szaporítja, — és ezen nevetséges óvszert 1801-ben kényszer által törekedtek életbeléptetni.

Tudományosan bebizonyított, hogy:

1) a tehénhimlővel való beoltás nem csak nem óv meg a himlőtől, hanem hogy a beoltás általában egy a testre káros behatású és drágán fizetett charlataneria, mely az illetők egészségében kárt okozván, egész családok, és így az ország szellemi és fizikai hátrányára szolgál;

2) a beoltás a tudomány és természet törvényeit káromolja s megsérti az erkölcsi észszerűség elveit, miért is az állam van hivatva itten, hogy a közerkölcsi és anyagi jólétet észszerű törvényei által védje, az egyéni szabadságot ily káros hatású kényszerszabályzattól megóvja;

3) miután be van bizonyítva, hogy a beoltás a himlő ellen oltalmul nem szolgál, — miután kétségbevonhatlan tény, hogy a beoltás által nem csak hogy betegségek idéztetnek elő, hanem hogy vele

együtt betegségek át is hozatnak, és nagymérvű pusztítást okoznak, — miután továbbá tény, hogy a himlőt nem csak minden veszély nélkül gyógyítani, hanem annak ragadós tulajdonságát is megszüntetni lehet, — ezeknél fogva oda irányul tiszteletteljes kérelmünk, hogy a beoltási kényszereltörölni méltóztassék, mert az megtámadja a tudományt, az egyéni szabadságot, sőt egyoldalú és részrehajló kényszer módja által a fennálló törvényeket is, — részrehajlás pedig a fenforgó esetben magának az államnak sem engedhető meg.

Vajha nemzetünk a beoltási kényszernek az emberiség és az állam javára leendő eltörlésében világító példaként járna elő, mint azt mára hasonszenvi gyógyrendszer felszabáditásában mint első tevő, mi által magának nemcsak a jelen, hanem a jövő nemzedékek háláját is kiérdemlé, — ez esetben pedig még azon előnyt is biztosítaná az orvosi tudomány ezen egyik előítéletének eltörlése által, hogy a népre ezen sanyaru időkben méginkább nehezedő beoltási díjak is megtakaríthatnának.

Mély alázattal Nyiregyházán, okt. hó 21. 1874.

a természetrendszerinti élet- és gyógy mód barátai nevében

a „Természet-Gyógyász” szerkesztősége.

Ajánlat (votivum).

Véleményem szerint a nép egészségi állapotának javítása legnagyobb feladata a társadalomnak, melyet mindenekfelett, előtérbe kell mozdítani. Az államférfiúnál és akármely pártfelekezetű politikánál inkább igényel helyet elfoglalni. Egészséges lakás, jó ivóvíz, a természetből nyert hamisítatlan tápszerek, tiszta lég., ezek azon feltételek, melyek által az emberek egészségüket és jólétüket előmozdíthatják! Ismételve mondom: hogy az egészségtani kérdések fontossága minden más kérdést fölülmul, és a practicus államférfiu előtt magasabb eszme nem létezhet! Nem lehet eléggé gyakran és erélyesen kifejteni, hogy: midőn kérdés támad egy nemzet nagysága felett: az egészségi viszonyokat kell előbb szemügyre venni. Képzeljünk egy oly országot, mely halmozva van diadaljelekkel, mely büszke lehet műintézetekre, mű- és könyvtárai-, valamint tudományos kincseire, azon ország lakosai bővelkedhetnek intelligentiában, de az ország népe között általános,

főképen pedig férflakosaiban fogyatkozást lehet felmutatni; minden tévedés nélkül előre lehet jósolni, hogy egy ily nemzet nagy történelmi jelentősége fogyni, sőt egészen süllyedni fog.

Disraeli angol miniszter
mandiseteri meeting-beszéde.

A kényszer-himlőoltás kérdéséhez.

Jelige: A kényszer-himlőoltás mint állami intézmény, nem egyéb, mint az orvosok munkálatainak kifolyása; az állam hatalmas segédkezet nyújt ebben, mint népe javára irányult jótéteményhez; az állam saját kezdeményezése által nem fogja a kényszer-himlőoltást megszüntetni, míg az orvosi ítélet újlag szellőzteti a leplet, és tesz bizonyosságot arról, hogy a himlőoltás nem egyéb csalódásnál.

Dr Hermann
első kórházi orvos Bécsben.

Még mai napig is létezik az orvosok közt egy sötét balvélemény, egy a tudományos hibázhatlanság köpenye alatt kikiáltott előítélet, mely már annyira meggyökerezettnek látszik az illetők meggyőződéseiben, hogy kiátkoznának mindenkit, ki ki netán kétségbe vonni is merésznél ezen ráfogott hibázhatlan tudományos dogmák valóságát. A tudományra hivatkoznak, azt azonban a józan észszel egyetemben arczul csapdossák, és ismét a tudomány köpenye alatt a közérdekre hivatkozva, azaz eszközül használván fel egyiket és másikat, pusztán ön-hittségük és érdekük mentiségére törekednek.

Ezen hibázhatlan dogma, az egész világ által egy századdal előbb kikiáltott mint az orvosi tudomány legdicsebb és legnagyobb vívmánya: a beoltási kényszer, erős meggyőződésünk szerint most már életkérdéssé vált a gyógytanra nézve. Az államok akkoriban egyhangulag felkarolták azt és ráerőszakolták a népre, onnan ered annak középkori jellege; most azonban már a tudomány napvilágára került ezen középkori boszorkagyógyszer és az ódon állami gyógyászatnak, melynek már is hanyatló nymbusától seregesen térnek át a hasonsvényi és vizgyógyászat zászlója alá, hatalmas dőfés, tán végromlásul fog szolgálni. Erkölcsi öngyilkosság lenne ugyan ezen a hatóságok által is oly ünneplésesen és ismételten kikiáltott dogmát most visszavonni, mindazonáltal mégis üdvösebb lenne, mint azon rettenetes felelősséget továbbra is elvállalni, melyszerint már 70 év óta a gyermekkor rendszeres megmérgezése által a nép közegészségét rontották.

Miért is szent kötelességévé válik mindazon orvosoknak, kiknek lelkismeretük ezen káros hatású balfogás gyakorlását tovább tétlenül nem nézhetik, teljes meggyőződötető tehetségeikkel a művelt közönség belátása s józan felfogásához folyamodni, mindezekfelett loyális igyekezetüket bizalommal támogatni — azok ellenében, kik saját tekintélyük és keresetük kívánalmai folytán e kényes fejtegetésbe bocsátkoni ovakodnak.

Midőn tapasztaljuk, hogy a legavatottabb kezek

által végzett beoltás is gyakran mily szerencsétlen eseteket von maga után, ugyanis többször halálesetet, különféle sinylődéseket a gyermekeknel, sőt nagykoruaknál syphilit, csak akkor foghatjuk fel valóban mily szilaj hatású mérég az, melyet ily ártatlannak tetsző módon a bőr alá becsusztatnak.

Hiába tárnak élénk hivatalos jelentéseket, azoknak előttünk érvényük nincsen, azokat ellenőrzés nélkül szakavatatlan egyének által készítették: mi megmaradunk abbeli erős meggyőződésünk mellett, hogy ha a beoltás az első hetekben mindjárt nem is hozza meg rossz gyümölcsét, az mégis alapul szolgál későbbi különféle elsinylődéseknek: eszetlen műtét, mely ellen felzúdul a természetnek azon határozott törvénye, mely szerint a testet minden tisztátalanító anyagtól távol tartjuk.

A beoltásnak hasznavehetetlensége felől hallgatag vallomást szül továbbá a következő körülmény is: feltéve hogy a beoltás valakit a himlőtől megóv, ugy ennek épen nem kellene tartani szomszédjától, ki nincs beoltva, és a meggyőződése elleni gyógyítást a rendőrséggel épen nem erőszakolhatná rá, mint nem kényszerithetné szomszédját, hogy politikai vagy egyéb vallási elveit magáévá tegye, legfeljebb rábeszélés útján kísérthetné azt meg. Ha pedig jogosnak nyilvánítanánk eféle erőszakos eljárást, akkor a vallási kényszert s a tiroliak azon eljárását, hogy köztük eretneket, azaz bibliai be nem oltottat, lelki üdvök megóvása végett nem türnek meg, szintén jogosnak kellene elismernünk. Ezt pedig, ugy hiszszük, senki sem fogná elismerni, tehát a fentebbi kényszereljárás is alaptalan.

Mi a régi himlőjárványok visszajövetelére vonatkozó fenyegetéseket illeti, azok ismét époly kevéssé alaposak, mint a mily világosan bebizonyult a beoltás száz éven áti használata után az, hogy ezen járványok kizárólag természeti törvényeket követnek és a nép állapota, illetőleg jólétével vannak viszonyban, mi által azokat czélszerű egészségügyi intézkedések által mérsékelni igen, de mesterséges szerek által kiirtani épen nem lehet, ha csak az általános calamitásokat, éhség, háboru, társadalmi forradalmak és egyéb elemi csapásokat szintén meg nem akarnók szüntetni. — E tekintetben tehát tisztába kell jönnünk végre, nehogy elérhetlen czélok végett magunkat charlatán, sőt épen káros következményű övszerek által rontsuk. Beoltás helyett irtsuk ki inkább azon gyökereket, melyekből a himlő, vörheny, hagymáz, stb. nőnek ki, — vessünk véget a kunyhóani tespedés és a szegény nép egyéb sinylődéseinek, és ha ez megtörtént, ha a szegény alvó szobájában büzhödt lég nem uralg többé, ha őket külsőjük tisztántartására rábirtuk, akkor bizonyosan nem pusztit többé sem himlő, vörheny, sem hagymáz!

Senki sem fogja elfogulatlanul tagadni, hogy a beoltás által a himlő számtalanszor élénkebbé vált. Ez évszázad kezdetén pedig, midőn a beoltás tiltavolt, a tehénhimlő-oltás kezdetben is kevesek által gyakorolva, himlőről igen keveset lehetett hallani.

Ha az angol és német parlament e kényszerrendszert megszavazta, az csakis egy sötét hatalmi felfogásnak a tanujele, hasonló a középkori puritánok vallási kényszeréhez, és azáltal az még époly eltörendő marad, ha csak a hatósági orvosokat hibázhatatlannak nem nyilvánítjuk. Miután azonban fentisztelet orvosok ellenünk éppen a támadás élére álltak, a kérdésnek más utoni megoldása nem válik lehetségessé mint ha részrehajlatlan törvényhozóink eltörlik ezen némely orvosok érdekében felállított kényszerrendszert, mely leigazobb a vallási kényszernél, és nála sokkal károsabb. Bizva hiszünk tehát a képviselőház független határozatában.

(Németből gr. Zedtwitz A. után.)

Szellemi s testi satnyulás.

Jelige: A ki előítéleteket és visszaéléseket akar elhárítani, biztos lehet előre az iránt, hogy mindazoknak haragját magára vonja, akik az előítéletek- és visszaélésekből előnyt húztak, de igen bizonytalan az, vajjon azoknak rokonszenvét kiérdemli-e kiknek használni akar Meyer.

VI. A himlőoltás és kényszer-himlőoltás!

A himlőoltó anyagnak akármily czifra nevet adnak, mint: védhimlő-anyag, igazi tiszta oltóanyag, friss tehénnyirk, vagy talán emberi himlőre átváltott tehén-himlőanyag, vagy akármily más balga névre kereszteljük, mégis veszélyes mérreg és kivett pizsok-anyag marad. Megtörténik, hogy egészséges gyermekeknél sikerül a természetnek ezen kiszámíthatatlan mérreganyagot kötve tartani ugyancsak az oltott helyen, vagy ha csakugyan a vérbe jutott kiküszöbölő minden látható ártalom nélkül; de gyenge gyermekeknél gyakran megmérgezi a vért egész életén keresztül. Hát nem esztelenység azt hinni, hogy valamely tisztátalan anyag bevitethetik az emberi test nedveibe anélkül, hogy azokat be nem fertőztetné? A józan gondolkodás és természeti érzés nem borzad-e ily természetellenes dolgon? csak a vak tudatlanság és sötét babonahit tudott oly szerhez nyulni és azzal megelőzni akarni betegségeket!!

Ha egyedül beteg egyéneket oltanának, a hol előre lehet gyanítani, hogy himlőkórananyagot hord magában és ily esetben ez eljárás talán némi értelmet találna, de az ily eseteknél a himlőoltó orvosok elismerik, hogy az oltás nem biztosít többé!! hanem a gyengélkedő gyermekeket az oltástól eltávolítják!! és egyedül egészséges gyermekeket szeretnek beoltani!! tehát az egészségeseket teszik betegé!!!

Az oltóanyag nem lehet sem ellenszere, sem enyhítője a himlőnek, hanem inkább oly közeg, amely az egészséges testnek kiküszöbölő erejét gyengíti és megbénítja, inkább azt eszközli, hogy a testben levő kórananyagok a külbőrre kevésbé, hanem inkább a nemes belszervekre teszik le magokat, ezokból senkinek sem lehet joga egy oly álnok anyagot bevinni az emberi testbe.

Még mai napig is azt hiszik sokan, hogy a himlőkór rémalakként vándorol egyik országból a másikba, és azt postacsomagként egyik helyről a másikra lehet elhurcolni. Azt hiszik továbbá, hogy megelőzheti a himlőkitörést, sőt más betegségektől is megkíméli az embert!!!

Miután az embereket csak úgy lehet egészségessé tenni, ha a betegségeket és senyveket megelőzik, erre nézve azt hiszik az oltó-orvosok, hogy az emberi nedvekbe beoltott piszkos hányadékanyaggal az embereket egészségessé és erőssé lehet tenni!!!

A messze elterjedt oltási babonahit részletenként azáltal sikerült az orvosoknak, mivel elhittették, hogy a himlő, az oltás behozatala előtt sokkal iszonyubb pusztított, a szorgalmas oltás után pedig mennyivel ritkább és szelidebbé lett. De ez ám nem csak elhirtelenkedett és tévkövetkezés, sőt meghamisítása a történelmi tényeknek is! mert már a múlt század végén, midőn még el sem kezdték az oltást sokkal szelidebbek és ritkábbak lettek a himlők; századunk elején, midőn Angolországban 1000 emberből alig egy oltatott be, a többi országokban még annyi sem, akkor a himlő majdnem egészen elenyészett!

A himlőoltó orvosok a statisztikai kimutatással akarnak imponálni, de fájdalom 70 év óta folytatott statisztikai adatok nem lehetnek tényezők, mivel a beoltott egyénekkal a be nem oltottak soha nincsenek szembeállítva, melyeknek összehasonlítását kellene tekintetbe venni.

A vérnek himlőoltás általi befertőztetése buja és görvélykór-senyvekkel, mely két kóros állapotot egymástól alig lehet elválasztani, igen gyakorta tapasztalható. Az ily eseteket ámbár ritkán lehet felmutatni az oltó-orvosoknak, mégis számos példa fordul elő a bünyefnyító törvényszékeknél mint vád alá eső bűntények.

Azon nézetnél kell mindenestre maradnunk: hogy a himlőoltás bűn, mely által minden évben a gyermekek ezrei feláldoztatnak, és sok egész életén át senyves és nyomorúvá lesz, és legnagyobb hihetőséggel lehet állítani, hogy a himlőoltás okának kell lenni, miszerint a himlőjárvány oly kiterjedést nyert, miként az utóbbi években láttuk is.

Ezrei a szüléknek azon szomorú tapasztalathoz jutottak, hogy a gyermekek a himlőoltás operatívjaig egészségesekek valának, és beoltás után beteggé, senyvesé és nyomorulttá lettek, és sokan el is veszték miatta; erre elég eset van, de az oltóorvosok elhallgatják, nehogy existenciájukat elveszítsék; nem lehet a statisztikai kimutatásban bizni, sőt lehet látni, hogy beoltottak és ismét oltottak szintén megtámadtatnak a himlő által; ha ezen adatokkal bírhattak volna, nem mondták volna ki a kényszer-himlőoltás parancsát. Most pedig azon kell lenni, hogy ezen veszélyt, mint törvénytelen, mielőbb elhárítsuk.

A himlő-kórjáratok megmutatták, hogy az oltásnak nincsen hatalma a ragályt távol tartani, tehát lehet reményleni, hogy ezen visszaélés mielőbb

végét érendi, miután tudományos tapasztalás által meg van mutatva, hogy a hólyagos himlő nem oly veszélyes, és nem is veszélyesebb a többi heveny-küteg formáinál, ha csak fonákul nem orvosoltatnak. Azért is az oltás felesleges, és a kényszer-himlőoltás igazságtalan behatása az emberi szabad alkotmányos életbe — némely körülmények között mérnyolet az emberi egészség és szabad fejlődés ellenében.

Szent kötelességünk legyen tehát azon igyekezet, hogy embertársainkat figyelmeztessük erre, és az oltás következményeire inteni, miután azon tudattal bírnak, hogy az oltás nem óvja meg a himlőtől, hanem alkalmat ad a testbe más betegségeket átvenni, melyek sokkal veszélyesebbek, mint maga a himlő.

A mi csalhatatlansággal felruházott oltó-orvosainkkal egész ellentétben nyilatkozott Rómában három legközelebbi pápa mint oltásellenesek, még pedig: XII. Leo pápa ezen szavakkal: „Én a himlőoltást sem nem engedhetem, sem pedig el nem tártathatom, részemről azt az Isten főlségi jogába való erőszakos behatásnak tekintem“.

A mostani IX. Pius pápa e szavakkal: „Az Istent nem lehet gunyolni. Amen!“

Igenis, a tiszta igazság azt hozza magával, hogy meg kell hajolnunk alázattal a természet törvényeinek mindenhatósága előtt; vagy annak törvényei szerint élünk, és boldogok leszünk, vagy ha ellene cselekszünk, akkor betegségekkel leszünk megbüntetve! Minden tartózkodás nélkül be kell ismernünk, hogy bármily betegség ellen nincsen óvszer, soha sem volt, nem is lesz, kivéve azon egyetlen óvszer, mely által minden betegséget meg lehet előzni, és az — a szigorú észszerű életmód!!!

Egy himlőoltó főorvos elítéltetése.

Hamburg. Bünyenyítő törvényszék. Gondatlanság által okozott testi sérelem. A vádlottak padján ül dr. Siemsen Gyula, szül. 1817-ben, előbbi években kerületorvos. A vád a következő tényálladéokra van fektetve: Mult év augusztus hó 14-ik napján a vádlott személyes vezetése alatt álló állami oltó-intézetben az akkor egy éves Mühle Konrád nevű fugyermek oltatott be, ezen fiutól oltatott be az intézetben 4 gyermek, egy közülök az akkor mintegy két éves addig tökéletesen egészséges Preusz Pál kevés idő múlva a szerzett bujakór határozott jelei közt beteg lett; *) bőrén és nyelvén rut bőrkütegeket kapott, előbbi vidámságát elveszté, láthatóan megsoványodott és még most is (azaz 8 hónap óta) orvosi kezelés alatt áll.

A főállamügyész javaslatára vádlottat a törvényszék három havi börtönre ítélte.

*) Honunkban ily esetek számtalanszor fordultak már elő; de az illető oltó-orvosokat sohasem vonták még felelősségre. Szerk.

Ami a büntetést illeti, melyet dr. Siemsen kapott, ha meggondoljuk hogy egy ember az ő vétke miatt talán egész életére beteggé tétetett, hogy a gyermek szülőinek ezen eset által megnevezhetler gond és költekezés okoztatott és hogy még ezutánra is a szülőknék megnevezhetlen sok gond és költség fog okoztatni, ugy a büntetés jelentéktelen. De ha meggondoljuk, hogy dr. S. csak jóhiszemüleg tett, és hogy azon szerencsétlenség a leglelkismeretesebb orvost is érheti, ugy a büntetés elég nagy a gyermek valószínűleg nem lesz soha ismét egészséges, legyen bár az orvos négyheti vagy életfogytig tartó fogságra elitelve.

Nem bizonyítja-e ezen eset, kiválóan, mily indokolatlan a kényszer-himlőoltás!?

Kovács József egyetemi tanár és rector urnak!

Elvetni feltétlenül a homoeopathiát, vakon hinni az alleopathiában, a valódi műveltség criteriuma, mert hiszen a homoeopathicus tanszék felállítására a pesti egyetemen, ön szerint, az egész művelt világban megbotránkozást okozott. — A homoeopathiának igen nagy terjedése például Németországban (itt van az leginkább elterjedve) valóban nem jelent egyebet, mint azt, hogy Németország Európának egyik műveletlen országa — ha nem épen a legműveletlenebb.

Ön szerint a dolog természete hozza magával, hogy az egyetemen „csakis a karok javaslata alapján lehessen tanszéket állítani,“ vagyis homoeopathicus tanszéket csakis az alleopathicus fakultás javaslatára és különben nem. Tehát ez az, ami fáj önöknek! Értjük.

Hányszor folyamodtak a magyarhoni homoeopathikák tanszékük tárgyában az országgyűléshez? De mivel mindannyiszor az egyetem kéretett fel véleményadás végett, a kérelem, a nyert vélemény alapján, mindig visszautasított. A parlament végre megunt a tréfát, és az egyetemi orvosi kar kikerülésével, óriási szótöbbséggel megszavazta a kért homoeopathiai tanszéket a pesti egyetemen, mely megtermi áldásos gyümölcsét a szenvedő emberiség javára.

Ön — mint beszédében vallja — testestül lelkestül a tanítási szabadság embere és hőse, de ön a tanítás szabadságát csakis az alleopathia körében respectálja, csakis annak körében túri meg. — Oly „babona“ mint a homoeopathia, és — mint gondolni lehet — a hydrotherapia, melynek alapítója csak egy tudatlan „paraszt“ volt, a tanítási szabadságot nem igényelhetik. — Bravo rector-tanár ur! Éljen az alkalmazott logica! A rector-ság önt „nagyságossá“ tette: logicája, és azon nemes hév, melylyel a tanítás szabadságáért harcol, önt még nagy emberré (?) is fogja tenni.